

Delavska enotnost

GLASILO SINDIKATOV SLOVENIJE

LETNIK X., ŠTEV. 51

Ljubljana, 14. decembra 1951

IZVOD 6 din

NAŠE ORGANIZACIJE V PRIPRAVAH NA LETNE SKUPŠČINE

Razpravljajmo o delu naše organizacije in ocenimo ga

Zadnjih smo se pogovarjali o sestavi letnih poročil. Ugotovili smo, da je vestno in skrbno pripravljeno poročilo eden izmed važnih pogojev za plodno razpravo na letni skupščini. Brez skrbno pripravljene poročila o delu organizacije in njenih članov ter odbornikov se ne more razviti razprava. Brez razprave pa se tako dobra poročila seme, ki ni obrodilo plodov. Zakaj razprava nam šele dodobra pojasni, kako članstvo gleda na posamezna vprašanja, kako razumeva svoje delo in delo odbornikov in kako to delo ocenjuje ter česa se vse nauče za bodoče iz preteklega delovnega razdobja.

Zato je torej v času priprav na skupščino treba misliti ne samo na poročilo, ampak tudi na razpravo. Ze zadnjih smo ugotovili, da je poročila treba tako napisati, da bo članstvo iz njih razbralo, kaj je organizacija delala kot celota in kako so se v tem delu pokazali posamezni odborniki in člani. Dejali smo, da mora biti zato poročilo kratko in stvarno ter da mora predvsem obravnavati, kako je organizacija proučevala, urejevala tista vprašanja, ki so se pojavljala v preteklem obdobju v življenju delavcev in za katera so sindikati dolžni, da jih urejujejo.

PLODNO JE MOGOČE RAZPRAVJATI LE O POZNAJI TVARINI

Vsak izmed nas pa iz lastnih izkušenj dobro ve, da je težko razpravljati o stvarih iz poročil, če se na skupščini kar »na hitro« prečita eno ali celo po več dokaj obširnih poročil, ker si je na tak način nemogoče zapomniti posamezna vprašanja, ocene, trditve in podobno. Zato je ena izmed važnih nalog, ki jo moramo zadovoljivo urediti, ta, da članstvo spozna poročila. Prav zaradi tega bi kazalo omogočiti članstvu, da letna poročila že pred skupščino samo prečita. Nekatere večje organizacije so že doslej objavile poročila v svojih obratnih glasilih, nekatere jih razmnožujejo in dajejo članstvu. Druge bi morda napravili samo nekaj prepisov in bi ti prepisi krožili med delavci po skupinah, morda bi nekje sploh nabili poročila na oglasnih deskah in podobno. Tako bo članstvo lahko že pred skupščino v ožjih krogih razmotrivalo poročila in se bodo seveda potem posamezniki javljali na skupščini k razpravi zato, ker bodo želeli bližnjih pojasnil za nekatere navedbe, ali bodo nekatere trditve zanikali, ali pa utemeljevali in tako dalje. Vsekakor pa bodo prišli na skupščino poučeni o stvari, ki jo vsebuje poročilo. In o stvari, ki jo dobro poznajo, je veliko lažje razmotrivati, kot o stvarih, ki jih mimogrede slišiš. Morda bo nekdo dejal, da je to odveč, ker je v poročilu itak govora o »znani stvari«, o celoletnem delu organizacije. Taka trditve o »znani stvari« je samo delno resnična, ker si je celotno delo organizacije v celoti težko zapomniti, poleg tega pa ni naloga poročila, da samo naniza dogodke, ampak da oceni delo organizacije in članov ob določenih dogodkih in da razgrne s tem v zvezi nastajajoče probleme, težave in podobno članom v pretes.

To se torej pravi, da je pogoj za plodno razpravo na skupščini predvsem ta, da pravilno izberemo stvarino in delo organizacije za poročilo in da omogočimo, da članstvo poročila pozna ter o njem

V kratkem bomo volili nove delavske svete

Dober mesec dni nas loči samo od volitev bodočih delavskih svetov v naših gospodarskih podjetjih. Za te volitve nam pripravljajo Svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti navodila in predpise, ki obetajo mnogo novosti v načinu izbire delavskih svetov. Naši bodoči delavski sveti pa bodo gospodarili tudi že pod pogoji novega finančnega sistema, ki jim bo omogočilo mnogo večjo samostojnost, kot so jo imeli ti organi doslej. Zato pa se res skrbno pripravimo na izbor svojih najboljših in najzvestejših tovarišev. — Na sliki vidimo delavski svet tovarne »Sava« v Kranju, ki je dokaj uspešno opravil svoje naloge, na zasedanju.

ZANIMIVA ZAMISEL ZA IZBIRO KANDIDATOV ZA NOVE ODBORNIKE

»Vsak član bo predlagal kandidate za nov odbor potem posebne ankete«

Odborniki sindikalnih organizacij imajo sedaj vse polne roke dela, seveda predvsem tam, kjer se res skrbno pripravljajo na občne zbornice. Pa tudi to in ono »pogruhtajo« pri teh pripravah. Odborniki sindikalne podružnice v »Tovarni emajlirane posode« v Celju so prišli letos na kaj zanimivo zamisel, kako bi pritegnili k izbiri kandidatov za nov odbor podružnice čimvečje število članov.

Kako neki Sklenli so razpisali anketo. Vsem članom bodo razdelili listke, na katere bodo člani zapisali one tovariše in tovarišice, ki jih vsak posameznik smatra, da bi naj prišli v bodoči odbor. Iz vseh teh predlogov bo potem bodisi delovno predsedstvo občnega zbora (kar sedaj dopušta novi pravilnik o občnih zborih) izbralo zadovoljivo število kandidatov in jih predlagalo občnemu zboru v odobritev, ali pa bo to napravila posebna kandidacijska komisija. V kolikor bo predlagalo predsedstvo občnega zbora, seveda ne bo niti potrebno kandidacijske komisije. To komisijo bi morali izvoliti le v primeru, če bi občni zbor v celoti odklonil predlog delovnega predsedstva, ki bo izbralo kandidata iz predlogov v anketi.

Pobudnik za tak način izbiranja kandidatov je dosedanji predsednik sindikalne podružnice v »Emajlirani« tovariš Martin Pirš. Tovariš Martin je priučen izbočar, sedaj predelavec, in je že tretje leto zaporedoma odbornik v podružnici. Odborniki sindikalne podružnice v »Emajlirnici« se ogrevajo za ta predlog zato, ker mislijo, da bodo tako res člani sami opozorili na vse tiste člane, ki skrbno in vestno delajo v sindikatu.

CIM VEČ ČLANOV NAJ NEPOSREDNO SODELUJE PRI DELU SKUPŠČINE

Zakaj je vse to potrebno? Zbor vseh članov, letna skupščina podružnice, je pravzaprav njen najvišji organ. Na letnih skupščinah torej članstvo presodi in premotri delo svoje lastne organizacije in ji postavi novih nalog. Seveda morajo biti vse te presoje čimbolj stvarne in pravične, napotila pa čimbolj jasna in v skladu z življenjskimi vprašanji članstva. To pa je mogoče res dosledno napraviti le, če v delu skupščine neposredno tvorno sodeluje čimvečje število njenih članov. V novem pravilniku o letnih skupščinah je celo izražena pobuda, naj bi čimveč organizacij imelo letne skupščine z vsem članstvom in čimmanj z delegati. Smoter tega navsveta je, doseči to, da bi čimveč članov neposredno sodelovalo v delu skupščine. S tem, da se skupščine udeleži veliko članov, pa je seveda doseženo le pol smotra. Druga polovica smotra pa je, da člani dobro poznajo vprašanja, ki se razmotrivajo, ker je to pogoj za to, da neposredno sodelujejo v delu skupščine. Če pa člani dobro poznajo vprašanja, ki naj jih ob poročilu skupščina pretrese, bodo, jasno da, sami posegali v razpravo in bodo same po sebi odpadle tiste »mučne tišine«, ki

(Nadaljevanje na 3. strani.)

OBČNI ZBORI FRONTNIH ORGANIZACIJ

VSAKI FRONTOVEC NAJ BI DELAL V ENEM IZMED DRUŠTEV

Frontna organizacija na Brdu v Ljubljani je poznana kot zelo delavna. Ti frontovci so si priborili že večkrat prehodne tekmovalne zastavice, za lepe uspehe so dobili tudi odlikovanja Ljudske fronte Jugoslavije, priznanja in diplome, radijski aparat in podobno. Predvsem pa so ponosni na svoj kulturni dom, ki ga grade. Pravzaprav jih je na to gradnjo vzpodbudilo pomanjkanje prostorov. Sedaj pa so dom dogradili že do osteršja. Sindikat opekarne je pomagal s tem, da so člani izdelali potrebno opeko. Ti frontovci so imeli svoj občni zbor, na katerem so se pomenili o tem in onem.

Po občnem zboru sem z Grudnom, Kavčičem in drugimi še malo pokramljal. O čem naj bi neki govorili po občnem zboru, če ne o Fronti in frontnem delu. Pogovarjali smo se o tem, kako je dober frontni sestanek, članom dejanske potreben. Mnoge stvari, ki so posameznika nejasne ali manj jasne, se takole na frontnem sestanku zelo dobro doumejo, če znate prav po domače povedati, kako in kaj je s to stvarjo in če se potem ljudje res razgovore o stvari. Kar se tega tiče, smo se v teh letih, odkar imamo Fronto, je dejal Gruden, res naučili razgovarjati se o političnih vprašanjih in jih doumevati. Ko smo o tem in onem govorili, pa je tov. Kavčič našel še pogovor o naših društvih. Dejalo je, da se mu zdi pametno, če bi vsak član Fronte delal v enem izmed društev, kjer ga pač veseli. Seveda pa bi se morali člani

v društveno življenje res vživeti in v društvu pridno delati. Tako bi frontovci povsod z delom in nasveti zaživeli v društvih in našli tam obilo medsebojnega stika ter možnosti, da svoje družbeno politične poglede tudi v življenju uresničijo.

Prav na to vprašanje, navidez drobno delo, pa pravi Kavčič, da so na Brdu zadnji čas skorajda pozabili. Tov. Gruden je bil celo mnenja, da se potem, ko je odpadlo razno sestajanje, skorajda niso znašli. Vendar sedaj meni, da so že našli pot drug do drugega, kajti teh poti je vendar nebroj. In ena je tudi preko življenja v društvih.

ALI RES NE BO MOGLA PO NOVEM FINANČNEM SISTEMU PODJETJE POKAZATI SVOJIH GOSPODARSKIH SPOSOBNOSTI

NEKAJ MISLI K NEREŠENEMU VPRAŠANJU IZ RAZPRAV V DELOVNEM KOLEKTIVU ŽELEZNIŠKIH DELAVNIC V MARIBORU

Delovnemu kolektivu železniških delavnic v Mariboru je pripravil nekaj predavanj o sodobnih gospodarskih vprašanjih tamošnji sindikalni odbornik Stanislav Božič, ki je sodeloval pri razpravah, katere je pripravil Republiški svet za sindikalne odbornike v Dvorski vasi. Na predavanjih je bila kar lepa udeležba.

V razpravah, kot nam piše, si niso znali v celoti pojasniti le enega vprašanja, in sicer tega, da z novim finančnim sistemom gospodarsko podjetje, ki se dobro razvija, ne bo moglo preko določil družbenega plana. Če se prav razumemo, gre za to-le vprašanje: z družbenim planom bo določeno minimalno izkoriščanje proizvodne zmogljivosti podjetja, glavne investicijske zadolžitve in povprečje družbenih fondov ter pri tem tudi plačnega fonda. Iz tega zaključujejo tovariši, da podjetje ne bo moglo pokazati svoje boljše gospodarske zmogljivosti. Temu pa po našem mnenju ni tako. Predvsem družbeni plan ni istoveten z gospodarskim planom posamezne gospodarske enote, ker je družbeni plan zgolj vrednostni predračun in še to le zasnovan na povprečjih. Predračun za najnižjo obvezno izkoriščanje proizvodne zmogljivosti ne prepoveduje povečanja izkoriščanja zmogljivosti podjetja, če to podjetje zmora (racionalizacija delovnih mest, delovnega procesa izpod povprečja), niti ne predpisuje količine proizvedenih proizvodov po naravnih pokazateljih, pa je torej možno z istim vrednostnim pokazateljem doseči večjo količino proizvodov, to se pravi, zmanjšanje proizvodnih stroškov. Vse to torej omogoča gospodarskim enotam, da v celoti pokažejo svojo gospodarsko sposobnost in jih celo na to vzpodbujajo določila o delitvi dobička podjetja med delavce in nameščence. Poleg tega pa ne smemo pri tem prezreti tudi sredstev, ki jih ima samo podjetje (večji del dohodka) za lastno razpolaganje. Del teh sredstev se seveda predvsem uporablja za izboljšanje proizvodnje.

Vse to torej jasno govori, da prinaša nov finančni sistem vprav živahno gospodarsko dejavnost vsakega posamezne-

Pripravimo našim najmlajšim NOVOLETNO VESELJE

Bliža se novo leto! Star slovenski običaj je, da v začetku zime enkrat praznujejo ljudje svoj družinski praznik. Pri nas prihaja v navado novoletni dan. Predvsem iskreno se tega dne veselijo deca, ki vsa nestrpno čaka, kaj jim bo podarila mamica, kaj bo dal očka za ta praznik. Toliko želja, upov je vezano med našim mladim rodom za ta dan. — Ali kaj razmišljamo, kako bomo razveselili svojo deca, kaj jim bomo podarili? Najlepše darilo je lep družinski večer in uresničitev morda zelo skromne, toda goreče želje mladega srčka. In koliko je vredno, če je to dal očka ali mamica. To je za mlada srca neprecenljive vrednosti. — S kakšno vneto se sestrici igrata z igračkami, ki jima jih je poklonila mamica.

ga podjetja in vzpodbuja k boljši in ceneljši proizvodnji. Podjetje, ki bo v okviru družbenega plana to doseglo, pa bo postalo samo po sebi konkurenčno in mu bo pripadala tudi večja količina proizvodov.

Povsem drugačno vprašanje pa je zahteva po spremembi razdelitve plačnega fonda sploh. Z razdelitvijo plačnega fonda se namreč razdeli družbeno potrebna količina dela po posameznih proizvodnih panogah in v okviru panog po podjetjih v smislu gospodarskega programa, ki temelji na realnih gospodarskih zmogljivostih in potrebah celotnega narodnega gospodarstva. Vsaka večja sprememba v razdelitvi plačnega fonda bi povzročila,

da bi dobili nekih proizvodov več, kot jih trenutno zmoremo proizvesti, nekaterih pa premalo. Seveda bi zahtevala večje plačne fonde predvsem tista podjetja in stroke, ki proizvajajo zelo iskane proizvode, vtem ko bi zmanjkalo sredstev za podjetja, ki jih moramo šele postaviti na noge. ki predvsem proizvajajo stvari za gradnjo naše industrije. To bi nas torej odvedlo od naših gospodarskih načrtov. V tem smislu pa tudi predstavlja družbeni plan osnovno gospodarsko usmeritev in izriva samohotno delovanje ekonomskih zakonov, ki so pri nas spoznani in jih obvladujemo V tem smislu pa družbeni plan varuje naše gospodarstvo pred pojavi, kakršni so značilni v kapitalizmu.

PLENUM SINDIKATA KMETIJSKIH DELAVCEV

Drž. kmetijska posestva imajo pomembno gospodarsko nalogo pri uravnavanju trga

Zadnji plenum sindikata kmetijskih delavcev in nameščencev Slovenije ni bil važen samo z organizacijske strani, ko so na njem dobro »prerešili« delo sindikalnih organizacij, marveč tudi zaradi tega, ker so se člani pogovorili o najvažnejših gospodarskih nalogah državnih kmetijskih posestev. Člani plenuma so se pogovorili o tem, kaj naj sindikalne organizacije še napravijo, da bodo državna kmetijska posestva dala čimveč pridelkov na trg in vplivala na znižanje cen poljedelskih pridelkov. Prav zaradi tega, ker je sedaj uravnavanje našega gospodarstva najvažnejše dnevno vprašanje, so o tem tudi na plenumu največ razpravljali.

Tovariš Strajnar, član plenuma iz Primorske, je govoril o varčnem izkoriščanju krme in dobrem vskladitvenju pridelkov. Na plenumu so trdili, da so se na nekaterih državnih posestvih kot na primer v Kočevju letos bolj potrudili, kakor prejšnja leta pri obdelovanju zemlje, pri pravočasnem in dobrem pospravljanju pridelkov. Vsak kilogram sena, krompirja ali drugih pridelkov, ki ga pridobimo na državnih kmetijskih posestvih in ki ga

ta prodajajo na trgu po nižjih cenah, prispeva k uravnoteženju našega gospodarstva. Tov. Strajnar je omenil tudi pomanjkljivosti trgovine državnih posestev, ki so v glavnem že prerasla v splošna trgovska podjetja in s svojim trgovanjem stremijo za čimvečjim dobičkom. Trgovine državnih posestev in zadrudnih skladov so bile ustanovljene predvsem zato, da čimprej in najceneje posredujejo kmetijske pridelke s posestev in zadrud potrošnikom in da s tem vplivajo na padec tržnih cen. Potemtakem bi morale biti trgovine državnih posestev in zadrudnih skladov le »komisijске« trgovine, v katerih naj bi posestva prodajala neposredno svoje pridelke in bi bila s tem tudi posestva soudeležena na morebitnem dobičku, če se ustvari pri prodaji pridelkov. Pogostokrat pa se sedaj dogaja, da trgovine državnih posestev prav v času, ko znižujemo cene, nakupujejo večje količine pridelkov in jih draže prodajajo kot so že dosežene tržne cene. Tov. Strajnar je povedal, da je neka trgovina kupila slanine neke na Hrvaškem po 270 dinarjev kilogram. V tem

(Nadaljevanje na 3. strani.)

KAKO BOMO GOSPODARILI?

Dogodki iz naših in tujih krajev

KAKŠNI SO TA TEDEN NAŠI DOMAČI POLITIČNI DOGODKI? GLAVNI ODBOR OSLOVENIJE JE RAZPRAVLJAL O ZADRUŽNEM GOSPODARSTVU. — PREDSEDNIK VLADE TOVARIS MIHA MARINKO JE DAL UREDNIKU »POLITIK« NEKAJ ODGOVOROV GLEDE ZAMEJSKIH SLOVENCEV. — PONOVEN DOKAZ ŠIROKOGRUĐNOSTI NAŠE LJUDSKE OBLASTI JE TUDI IZPUSTITEV STEPINCA. — NAŠA DRŽAVA JE DALA IZDATNO POMOČ ITALIJSKIM POPLAVLJENCEM. KAJ PA O MEDNARODNI POLITIKI? NA ZASEDANJU OZN GOVORE PREDVSEM O RAZOROŽITVI. — »HUDA URA«, ALI SOVJETSKI »VETO« IN SPREJEM ITALIJE V OZN. — EGIPTSKI SPOR SE ZAOSTRUJE. — MALO MIRNEJŠE OZRAČJE NA KOREJI. — O PLOVBI DO DONAVI SPET RAZPRAVLJAJO. — V INDIJI NAJ BI PRVIC V ZGODOVINI VOLILO 175 MILIJONOV LJUDI. — 10. DECEMBRA SO VSI SVOBODLJUBNI NARODI PRAZNOVALI »DAN PRAVIC ČLOVEKA«.

VČERAJ JE BILO V LJUBLJANI ZASEDANJE GLAVNEGA ODBORA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Glavni odbor osvobodilne fronte Slovenije se je večeraj sestaval v Ljubljani, da bi razpravljali o najvažnejših gospodarskih in političnih problemih. Velik del razgovorov so posvetili vprašanju nadaljnjega razvoja našega kmetijskega gospodarstva in nalogam, ki jih bo treba boljše reševati, da bo uspeh na tem gospodarskem področju zagotovljen.

NAŠI ZAMEJSKI SLOVENCIS NIMAJO TISTIŠT PRAVIC, KI JIM GREDO

Predsednik vlade LRS tovariš Miha Marinko je dal pred kratkim uredniku beograjske »Politike« nekaj odgovorov glede vprašanja naših zamejskih Slovencev in glede odnosov z Vatikanom.

Ko je omenil vse številne krivice, ki jih doživljajo Slovenci v Italiji zaradi vedno bolj naraščajočih iredentističnih gonj na pram Jugoslaviji in vsemu, kar se k njej prištevata, je dejal, da je malo upanja in verjetnosti, da bi bilo v takšnem, s šovinizmom zastrupljenem ozračju, možno najti kakršno koli rešitev za ustališe odnosov — gospodarskih in drugih — med našo in italijansko državo.

Tudi glede položaja naše narodne manjšine na Koroskem smo lahko upravičeno zaskrbljeni. Tudi tam so manjšinske pravice daleč od tega, da bi bile v celoti spoštovane in zajamčene, čeprav je med obema vladama precej volje, da bi se ti odnosi čim bolj uredili.

Ko pa je odgovoril na nekatera vprašanja glede Vatikana in stališča duhovništva do naše ljudske oblasti, je poudaril, da prav pri nas najbolj občutimo, da predstavlja danes Vatikan enega od podpornikov celotne svetovne reakcije. Tako hočejo z vsemi silami izkoristiti potem nekaterih pokornih duhovnikov naša ustavna jamstva glede svobode veroizpovedi in si s tem zagotoviti privilegije, kakršne je cerkev uživala v srednjem veku in ki jih je pri nas izgubila med revolucijo in agrarno reformo.

BIVŠI ZAGREBSKI NADŠKOF ALOJZ STEPINAC POGOJNO IZPUŠČEN

Pred nekaj dnevi je bil izpuščen iz zaporov v Lepoglavi bivši zagrebski nadškof Alojz Stepinac. Zakaž je bil Stepinac izpuščen Nazadnjaški svet je ves čas gradil svoje trditve, da pri nas vera ni svobodna, prav na to, da je Stepinac zaprt in so ga tudi poveščevali kot pravega mučenika in na njem gradili vsi protijugoslovanske gonje ter zatirjali, da pomeni to nepremostljivo oviro za izboljšanje odnosov v sosedšini. S tem so zastrupljali razpoloženje med slabo poučenimi ljudmi napram naši državi.

Da pa bi odstranili tudi ta kamen spotike, za katerega so se oprijemali vsi nazadnjaški od prvga do zadnjega, je naša vlada sklenila pogojno izpustiti Stepinca, ki je že prestal skoraj tretjino svoje kazni.

Stepinac se je naselil v svoji rojstni vasi in bo tam lahko nemoteno vrnil svoje duhovniške posle, seveda če ne bo poizkušal nadaljevati svoje sovražne poti napram naši ljudski oblasti.

NAŠA VLADA JE DALA IZDATNO POMOČ ITALIJSKIM POPLAVLJENCEM

Poplave, ki so zadnje tedne zajele vse severni del Italije in predvsem Padsko nizino, so povzročile italijanskemu ljudstvu in italijanskemu narodnemu gospodarstvu neprecenljivo škodo. Da bi vsaj nekoliko omilili to težko nesrečo, so številne države na priporočilo OZN sklenile pomagati poplavljenecem, nekatere z manjšimi, druge z večjimi podporami.

Naša država, ki je podobno nesrečo lansko sušo doživela pred kratkim časom, je naklonila poplavljenecem posebno pomoč v materialu. Poslali jim bomo 200 ton cementa, 1000 kubičnih metrov stavbnega lesa in 50 ton suhih češpelj za zasilno prehrano.

Italijanske časopise je to darilo ugodno komentiralo in zatrjuje, da ta pomoč ni pomembna le zaradi njene materialne vrednosti, ampak tudi zaradi solidarnosti in soobčustvanja, ki so ga jugoslovanski narodi pokazali do Italije in do nesrečnih poplavljenecov.

ISKREN PREDLOG

za mirno mednarodno sodelovanje

NEKAJ MISLI OB RAZPRAVI O ODNOSIH INFORMBIROJEVSKIH DRŽAV DO JUGOSLAVIJE PRED GENERALNO SKUPŠČINO OZN

Predstavniki naše države so na zasedanju nemene skupščine OZN predložili vrsto predlogov, kako bi na mirni in preudarni način uredili obstoječe nemoreče odnose, kakršne nam vsiljujejo informbirojske države. To seveda ni prvič, da si naša država prizadeva na mirni način urediti obstoječe spore, seveda tudi tedaj, kot je to primer, ko do takega stanja ni prišlo po naši krivdi. Naši predstavniki pogosto ob raznih priložnostih naglašajo, da je vlada FLRJ vedno pripravljena urediti odnose z vzhodnimi državami po načelih mednarodnega sodelovanja. Vsi naši predlogi in naša dobra volja pa so doslej našli na gluh ušesa informbirojskih državnih upravnikov.

SVET JE POSTAL POZOREN OB DEJSTVIH

Se nikoli doslej pa ni bil napreden svet tako pozoren na dejstva, ki se tičejo odnosov informbirojskih držav do naše, kot je postal ob zadnji razpravi in sprejemu jugoslovanske resolucije v OZN. Več vzrokov je, zaradi katerih je jugoslovanski primer vzbudil tolikšno zanimanje svetovne javnosti.

Vsi, ki resnično žele miru, so spoznali, da je sovjetska politika nasproti Jugoslaviji dejansko nevarna za mirno urejevanje mednarodnih odnosov. To prerazčlenilo so svetovni javnosti še utrdila dejstva, ki jih je o odnosih informbirojskih držav do Jugoslavije v svojih dveh govorih povedal naš delegat Milovan Djilas na zasedanju v Parizu. Brez občilnega diplomatskega govorčenja je Djilas opisal dogodke, ki govorijo o tem, da so se pred informbirojsko resolucijo, zlasti pa še v zadnjih treh letih in pol

Organi zvezne vlade, zlasti pa še zvezno ministristvo za finance imajo ta mesec polne roke dela. Pripravljajo namreč predlog proračuna za leto 1952. To pa ni majhna stvar! Gre za sila obsežno in odgovorno delo. Obsežno zato, ker je treba za vsa državo predvideti in določiti osnovna sorazmerja družbenega plana in vidike, po katerih bo pozneje sestavljali in izdelali svoje proračune nekaj manj kot 8000 upravno področnih enot; odgovorno pa zato, ker je treba na podlagi letosnjega proračuna dohodkov in izdatkov čim bolj točno in odgovorno in stvarno ugotoviti in predvideti vrednost družbenega proizvoda in narodnega dohodka za prihodnje leto.

NARODNI DOHODEK JE MERILO ZA NAŠO GOSPODARSKO MOČ

Družbeni proizvod in narodni dohodek sta v socialistični urejeni državi namreč merilo za gospodarsko moč države, družbe, podjetja, pa če hočete tudi za gospodarsko moč vsakega posameznega člana te družbe. Kolikor večji je torej družbeni proizvod, toliko večji je tudi narodni dohodek, kolikor večji pa je narodni dohodek, toliko večja so sredstva za splošno družbene fondе (za socialne potrebe, za potrebe kulture in prosvete, zdravstva, za potrebe narodne obrambe itd.), toliko večji pa je sorazmerno z rastočimi sredstvi tudi fond za potrošnjo, torej plačilni fond. Od nje pa je odvisna kupna moč in končno tudi življenjska raven slehernega delovnega človeka.

Prav je zato, če danes rečemo tudi mi dve ali tri o proračunu. Proračun, pa naj gre za zveznega, republiškega ali pa proračuna ljudskih odborov, je stvar, ki vendar zanka slehernega našega državljanca, predvsem pa delavca, saj se s proračunom urejajo glavna sorazmerja v gospodarstvu. Proračun predvideva temeljno razdelitev narodnega dohodka. Toda ne samo to, proračun nakazuje tudi glavne gospodarske izvore narodnega dohodka.

SPROSTITVE PRORAČUNSKIH PRAVIC KREPI GOSPODARSKO VLOGO DRUŽBENIH ORGANOV

Vse dosedanje proračune smo sestavljali tako, da je vsaka upravno področna enota (republika, okrajna mestna ali krajevni ljudski odbor) imela sicer svoj proračun, vendar je bil proračun vsake nižje enote sestavljen del proračuna višje upravne enote. To se pravi: vse postavke iz proračunov krajevnih ljudskih odborov so bile skupno vnesene v proračun dotičnega okrajnega ljudskega odbora; postavke proračunov okrajnih ljudskih odborov so bile vnesene v republiške postavke iz vsake republiških proračunov na so z vveznim tvorile skupni oziroma splošni državni proračun. Proračunska sredstva, ki so torej prihajala v tej ali oni obliki na krajevne ali okrajne ljudske odbore, so se potem pretakala dalje prav do zveznega proračuna, odod pa so prihajala ob isti poti zopet nazaj do najnižje enote. To je bil tudi glavni vzrok, da smo predložili doslej le takak, kdaj bo kaj prišlo od zgoraj. Pa tudi če so bila sredstva na razpolago, si marsikdaj nismo upali niti začeti z delom, ker še ni prišla »odobritev«. Takšno centralistično gospodarstvo je bilo v prvih letih po osvoboditvi potrebno in utemeljeno, sedaj pa postajalo odvečno in sedaj, ko imamo delavske svete, sploh ne odovarja več. Pred je osrednja gospodarska uprava neposredno urejevala po proračunu vsa vprašanja do najmanjših krajevnih gospodarskih vprašanj sedaj pa to odpade. Odkar so delavci prevzeli neposredno upravo v gospodarskih podjetjih, pričenjajo z gospodarstvi gospodarskih podjetij oni gospodariti in je temu treba prilagoditi tudi proračunsko slovanje.

KATERE SO ZNAČILNOSTI NOVIH PRORAČUNOV

Osnovna značilnost novih proračunov je izražena prav v tem, da v letu 1952 žene bomo imeli več splošnega državnega proračuna (v katerem bi bili povzeti vsi republiški proračuni), niti republiškega (v katerem bi bili povzeti okrajni proračuni), ne bo pa tudi splošnih okrajnih proračunov (v katerih bi bili povzeti proračuni ljudskih odborov). Za leto 1952 bo namreč vsak organ državne oblasti (Ljudska skupščina FLRJ, republiške ljudske skupščine in plenumi ljudskih odborov) sam sprejel svoj samostojni proračun in te postavke dohodkov in izdatkov ne bodo povzete v proračun višjega organa.

POGLOBIMO SE V RAČUN

Kako bo izgledal ta račun? Ali se hočete pogledati vanj? Čisto preprost je in ne bo vam delal nobenih težav. Samo nekaj dobre volje, pa boste razumeli tudi to navidez zamotano uranko. Poletje, vzemimo samo primer, da je nekemu podjetju po odbitku plačilnega fonda, t. j. stalnega dela plač ostalo v teku enega leta 10.000.000 din narodnega dohodka. Del tega narodnega dohodka bo šel kot družbeni prispevek v proračun, rečimo na primer, 30% — torej 3.000.000 din. Od tega bo po posebnem imenovanju del dohoda zvezni drugi del republiški, tretji del okrajni oziroma mestni proračun, četrti del pa občina.

Volitve trajajo že od 25. oktobra in bodo zaključene šele januarja 1952. Čeprav so težki in nevarni politični dogodki precej zatemneli ta velik dogodek Indije, še svetovna javnost vseeno močno zanima, kako bodo končane volitve v deželi, kjer je še velika večina ljudi nepismeni in morajo na volilnih skrinjicah uporabljati risane simbole strank, da ljudje vedo, koga naj volijo.

10. DECEMBRA SO VSI SVOBODOLJUBNI NARODI PRAZNOVALI »DAN PRAVIC ČLOVEKA«

Pred tremi leti je na dan 10. decembra Glavna skupščina OZN, ki je zasedala kakor letos v Parizu, sprejela splošno deklaracijo o človeških pravicah. Lansko leto pa je bilo sklenjeno, da bo 10. december praznovan kot »Dan pravic človeka« in so povabili vse države, naj se temu praznovanju pridružejo.

Tudi naša domovina se je temu povabilu odzvala in na dan 10. decembra so bile v vseh večjih krajih naše države slavnosti, na katerih so pojasnjevali deklaracijo o pravicah človeka. S številnimi razstavami, koncerti in drugimi prireditvami so naši narodi izrazili svojo globoko privrženost ideji pravic človeka.

OBLIKA PRITISKA VZHODNEGA BLOKA NA NAŠO DRŽAVO

Toda kdo pa še verjame lepim besedam sovjetskih državnikov o miru, njihovim mirovnim kongresom, če pa jih svet pozna kot dvojnega in če njihova dejanja govorijo drugače kot njihove lepe besede. Informbirojske države so na ukaz svojih sovjetskih gospodarjev povzročile v dobrih treh letih na naših mebah 2519 sporov, pobili so 14, ranili 18 in odvedli 7 obmejnih vranov. Pri tem pa niso upoštevali živite med ostalim prebivalstvom, ki so ob raznih obmejnih sporih padli. Mar so tudi iz mirolnih nagibov Madžarska, Rumunija in Bolgarija od svojih 50 divizij usmerile proti Jugoslaviji 24 divizij. Poleg tega pa moramo še vedeti, da imajo po mirovnih pogodbah te države pravico do vzdrževanja vojske v moči 273.500 moških reselci pa imajo pod orožjem 710.000 vojakov. V preteklih treh letih so naše oblasti ujele 504 osebe, ki so se omenjenih držav prebijale v Jugoslavijo, in aretirale 400 oseb, ki so jih na vzhodu »kupile«, da bi zanje delale. Takih načinov se poslužuje le sovražnik, ki hoče s podtalnim rovanjem in ustrahovalnimi dejanji doseči svoje sovražne cilje. Postopno je jugoslovanski manjšinami, kakršnega so uvedle vzhodne države, je v temeljni nasprotju z osnovnimi človeškimi pravicami. Kdor ta dve trli, samega sebe dovoli obsodi. V nekaj dneh letošnja junja so samo romunske oblasti nasilno odvedle iz obmejnih pokrajin 14.000 ljudi. Noben zločinec ni v državah sovjetskega bloka izpostavljen takšnemu preganjanju kot jugoslovanski državljani. Spletkarjevo okrog njih in jim vse mogoče potkajo, v ječah pa jih mučijo in pobijajo. Niti našim otrokom ne priznajo pravic, ki jim gredo 91 jugoslovanskih otrok se je odšlo l. 1945 šolat v Sovjetsko zvezo, toda doslej je jih kljub številnim posredovanjem vrnilo le 16, ostale pa nasilno ločujejo od staršev in domov.

Naš delegat — Milovan Djilas

O teh napadalnih sredstvih je Djilas pogumno govoril. V svojem govoru je omenil šest takih oblik pritiska na našo državo: politični, gospodarski in vojaški pritisk,

Večji del na primer 70% od 10.000.000 din to je 7.000.000 din pa bo ostalo na razpolago podjetju.

Če torej presežek bosta torej delavski svet in upravni odbor podjetja razpolagala v okviru družbenih planov tako, kakor bosta smatrala za najbolj primerno. Če so stroji obrabljani ali tovarniški objekti v slabem stanju ter potrebni popravila, ali če bo treba nabaviti za dovoz surovin oziroma prevoz izdelkov še en kamion itd., bodo torej dohodek, odstotek tega presežka namenili za investicije. Za primer vzemimo, rečimo 35%, to je 2.450.000 din. Za ureditev umivalnice v podjetju in za zgraditev nove stanovanjske hiše v kraju bodo, rečimo, določili nadaljnjih 57% t. j. 3.990.000, ostalih 8 odstotkov pa bodo kot presežek in udeležbo pri dohodu v obliki spremljivega dela plače izplačali članom tega kolektiva torej 560.000 din.

Z uslednjim primerjalnim računom pa bomo sedaj prikazali, kako se ob istih pogojih, toda ob povedanih proizvodnih povečanju, narodni dohodek in kako važno je, tako za krepitev gospodarske moči države, kot celote, pa tudi republike, okraja, občine, končno pa tudi podjetja in za gospodarsko moč posameznega delavca, če razvijamo in pospešujemo gospodarstvo svojega področja. Številke bodo povedale vse. Pogledaj si jih! Je samo prejel primer, da je ostalo podjetje 10.000.000 dinarjev narodnega dohodka, vzemimo sedaj in predpostavimo, da je kolektiv istega podjetja sklenil doseči večjo storilnost in se zavezal, da bo dal na trg še več svojih kvalitativnih proizvodov. V ta namen je izboljšal organizacijo dela, odpadli material znižil na najnižjo mogočo mero, racionalno izkoristil stroje, surovine, štedil s pogonskim materialom, čuval naprave okvira itd. Ob takih pogojih je zato ustvaril več družbenega proizvoda in njegov narodni dohodek kot presežna vrednost dela se je povečal zaradi tega, rečimo na 15.000.000 din. Kaj sledi iz tega in kako se v številkah odražajo koristi teh naporov in prizadevanj? Če je pri prejšnjem narodnem dohodku (10 milijonov dinarjev) šlo v proračun 30% torej 3 milijoni dinarjev, bodo sedaj ti proračunski dohodi iz družbenega prispevku prav tako 30%, vendar 4.500.000 din. In medtem, ko je ostal del — prej 7.000.000 din ostalo za potrebe podjetja, jih bo sedaj ostalo 10.500.000 dinarjev.

V prvem primeru je podjetje porabilo od teh sredstev 35% za investicije obrata (obnova strojev, popravilo tovarniških objektov in nabava enega kamiona) t. j. 2.450.000 dinarjev, sedaj pa bo za te potrebe na razpolago kar 3.675.000 din.

Za zgraditev četrtnih stanovanj in ureditev umivalnice v podjetju so v prvem primeru imeli na razpolago le 3.990.000 din, sedaj pa znaša 57% od 10.500.000 din 5.985.000 dinarjev. In če je v prvem primeru znašala udeležba kolektiva na čistem dohodku, torej fond za spremljivost del plače, samo 560.000 dinarjev, znaša sedaj ob istem procentu ta udeležba 840.000 din.

Kaj ste opazili? Videli ste, da se je zaradi povečane proizvodnje in višje storilnosti povečal narodni dohodek. S tem pa so se povečali tudi dohodki in steer: za proračun (družb. prispevek) 1.500.000 din za investicije v podjetju 1.225.000 din za stanovanja delavcem 1.955.000 din za udeležbo pri dohodku 280.000 din

Skupaj 5.000.000 din

PODJETJA SE BODO FINANSIRALA SAMA

Pa še eno važnih pridobitev prinaša sistem novih proračunov. To je široka samostojnost podjetij v odnosu do proračunov ljudske oblasti. Ta samostojnost se bo odražala v tem, da se podjetja z novim finančnim sistemom financirajo sama. V proračune organov ljudske oblasti bo zato za leto 1952 prišlo namreč samo manjši del dohodkov iz gospodarstva, to se pravi le toliko, kolikor jih bo potrebno za kritje izdatkov, za splošne družbene potrebe (investicije za ključne objekte za narodno obrambo, prosveto, zdravstvo, državno upravo itd.), vtem ko drugi — večji del dohodkov iz gospodarstva ostal na razpolago podjetjem, da jih uporabijo za lastne potrebe — za lastne investicije, za izboljšanje življenjske ravni svojih delavcev itd.

VSAK DINAR VEČ V PRORAČUNIH JE DEL NAŠIH NAPOROV IN PRIZADEVANJ — ZATO BOMO SKREPO SODELOVALI PRI IZDELAVI PRORAČUNOV

No, zdaj, ko vemo, po kakšnih načelih se bo delil dohodek v podjetjih pa smo hkrati skoraj mimogrede lahko tudi odkrili in spoznali, kako z rastočo storilnostjo sorazmerno narašča tudi dohodek, ki se steka v proračun. Spoznali smo, da je pravzaprav vsak dinar več v proračunu organov ljudske oblasti končno le del naših obmejnih sporov in nesporov. To pa je veliko in dragoceno spoznanje, ki ga ne gre podcenjevati.

Če je morda še dosti nekdo mislil, da je njegovo mesto le v tovarni, na gradbišču, pri stroju, ali kjer koli že, kjer dela, gospodarstvo ljudskega odbora oziroma občine pa je zaniževal, potem bo moral to svoje mišljenje spremeniti. Če naš račun je oveličal samo mnenje, saj smo vendar začutili, da je proračun organov ljudske oblasti, vendarle posredno tudi del našega napora, našega dela, saj v njega pritekajo prispevki od gospodarskih enot. Zato pa je povsem razumljivo, da homo pri sestavljanju proračunov občine neposredno sodeloval z nasveti in predlogi. Pri izdelavi proračunov pa ne bomo ostali brez trenutek pozabljivi, da je proračun proučevalni vsestranski varčevanje osnovno načelo, ki nas bo vodilo pri sestavi proračunov!

PRI NAS SO SPODLETELI, ZATO SO TAKO BESNI NA NAŠO DRŽAVO

Kako so razvili do nas gospodarske odnose in kako so izpolnjevali trgovinske pogodbe, ki smo jih sklenili s njimi, nam je še tudi dobro spominljivi. Sovjetska zveza je ujavljala svoje kolonizatorske metode že zdavnaj pred zlozlasno resolucijo, nepravilno je začela kršiti trgovske pogodbe leta 1948, ko je ustavila dobave nafte iz sovjetsko-romunske mešane družbe, prepredila sklepanje novih pogodb z vzhodnimi državami, vplivala, da so nam odrekli pošiljki potrebne stroje in končno sredi 1949 predčila popolno gospodarsko blokado. To početje smo pri nas najtežje občutili in se znašli v tako hudem položaju, da so le delovna vna našega ljudstva in odločni ukrepi oblasti uspeli prebrskati nastale težave.

Vmešavanje v notranje življenje in vzpostavljane neenakopravnih odnosov so tiste oblike političnega pritiska, s katerimi pri nas Sovjetska zveza ni uspeła, naš pa se je toliko bolj poslužila ostalih oblik in naštevala proti nam države, katere si je podredila po vzoru, ki ji je pri nas spodletel.

Bilanca tega razvoja je spravila pred vsem svetom delegata sovjetskega bloka na pariškem zasedanju in nepriljen položaj. Prav gotovo jih je presentelilo, ko so vse ostale delegacije tako odločno podprle jugoslovanske prižobe. Toda trdijo, kot so in kakor da bi si zatisnili udi in ušesa so se branili po svojem starem receptu: klevete, pomešane s posviki, stari, že stokrat ovrženi njihovi »dokazi« in zvrčanje lastnih grehov na naš račun. V vsakem takem primeru, kadar hoče sovjetski blok zmaščiti svoje ravnanje do Jugoslavije, nam postaja vse bolj znano, kako pretili nastopajo in seštrali znane, kako pretili Raku, Kostovu in drugim (že zdavnaj) na svojo jim dokazali, da so jih slabo režirali. Odkod bi sicer črnali svoje »dokaze« in obtožbe proti Jugoslaviji?

Zaman so njihova prizadevanja. Nas niso mogli preslepiti in tudi pred naprednimi množicami v svetu so se razkrinkali. V veliki meri se k temu primogeli naši delavci, ki so pred Generalno skupščino OZN, Primer Jugoslavije, je resno ozornosti vsem resničnim pobornikom miru in naša resolucija iskren predlog za mirno mednarodno sodelovanje, ki naj prepreči razplamtevanje vojne nevarnosti.

DRŽAVE NAJ UREJAJO SVOJE ODNOSI IN SPORE V SKLADU Z DUHOM USTANOVNE LISTINE

Naši predstavniki so v Generalni skupščini predložili tudi resolucijo s predlogi za ureditev odnosov. To resolucijo so nazvoči delegati in napredna javnost sprejela tembolj ugodno in toplo, ker v njej naši predstavniki ne iščejo maščevanja za storjene krivice. Resolucija pravzaprav pletekne črto vsa dosedanja žalosna zgodovina odnosov in predlaga tako rešitev in ureditev bodočih odnosov, ki v celoti potrjuje dosledno mirovljubno politiko Jugoslavije.

RESOLUCIJA PRIPOROČA, NAJ PRIZADETE DRŽAVE UREJAJE SVOJE ODNOSI IN SPORE V SKLADU Z DUHOM USTANOVNE LISTINE

Resolucija priporoča, naj prizadete države udeležijo svoje odnose in spore v skladu z duhom Ustanovne listine Združenih narodov, vskladijo svoje diplomatsko obvezanje s pravili in praksami, ki je običajna v mednarodnih odnosih in poravnajo svoje obmejne spore po mešanih obmejnih komisijah ali s drugimi mirovljubnimi sredstvi, ki jih same izberejo.

Nihče ne more dejati, da zahtevamo nekaj nemorečega. Na zasedanju tudi nekaj

Iz življenja in dela naših organizacij

Plenum sindikata kmetijskih delavcev

Nadaljevanje s 1. strani

Času pa se je že znižala cena masti in slanini, vendar je trgovina slanino še vedno prodajala po 270 dinarjev. Ker pa je ni mogla prodati pri nas, so to slanino poslali na mladinsko progo, kjer jo je prodala po tej ceni. Ta primer nam jasno kaže, da jim ni šlo za posredovanje na trgu, marveč za dvigovanje cen, kar pa nikakor ne sme biti cilj trgovin državnih kmetijskih posestev in združnih skladov.

Državna kmetijska posestva bodo lahko prodajala svoje pridelke po nižjih cenah, le če dobro gospodarijo, če imajo nizke proizvodne stroške. Vendar se povsod ne držijo tega. Na plenumu so razpravljali o posestvu Odolina pri Sežani, kjer kaj slabo gospodarijo. Zaradi slabega gospodarjenja posestvo ne razpolaga s finančnimi sredstvi tako, da delavci niso dobili plač že od avgusta meseca dalje. Na posestvu so pridelke vkladili in jih jedo. Sindikalna organizacija na posestvu Odolina ni storila tega, kar bi morala. Sestanek niso imeli že več

mesecev, sindikalno delo pa je odvisno od upravnika in uradnice in zato skoraj ne morejo ločiti upravnega dela od sindikalnega.

Tudi v kmetijstvu so proizvodni uspehi odvisni od strokovne sposobnosti ljudi. Tov. Gobec je rekel, da bi bilo nepravilno, če bi z ozirom na donosnost za vsako ceno šli za tem, da bi imeli v kmetijstvu zaposleno samo nekvalificirano delovno silo, ki je najcenejša. Strokovno sposobnost delavcev lahko dvignemo tudi s predavanji in tečajev v zimskih mesecih. Ponekod so že začeli s pripravami za strokovna predavanja. Kočevsko posestvo je skupno z direktorijo Mahovnik organiziralo strokovna predavanja za delavce. V zimskih mesecih bodo imeli 16 strokovnih predavanj o živinoreji, 10 o poljedelstvu, po 4 predavanja bodo imeli o politični ekonomiji, matematiki in komercialni službi in 2 predavanja iz zakonodaje. Podobna strokovna predavanja pa bodo imeli v zimskih mesecih tudi na drugih posestvih.

Ob zaključku plenuma so sprejeli vrsto pametnih sklepov.

O podružnici, o kateri prav malo pišemo

V okviru tekmovanja v počastitev ustanovitve JA je strelska družina sindikalne podružnice tovarne lesovine in lepence v Čeršaku klicala tekmovanje posameznih enot, katerega se je udeležilo 90 članov. V streljanju z vojaško puško z 250 naboji so sodelovali vsi člani kolektiva, tudi ženske. Vsak tekmovalec je oddal tri strele, od katerih so najboljši strel šteli v oceno. V streljanju je tekmovala tudi 45 let stara tovarišica, ki je vzpodbudila k tekmovanju tudi vse članice kolektiva. V tem tekmovanju so dosegli naslednje uspehe: Pfeifer Ivan 8 točk, Črnec Franciška 7 točk, Hamer Ljudmila 5 točk, Pfeifer Marija 5 točk, Oder Lenard 4 točke. K tekmovanju so povabili tudi enoto KNOJ, ki se je odzvala z 11 tovariši. Rezultate tekmovanja so objavili na proslavi Dneva republike. Delavsko kulturno umetniško dru-

štvo v Čeršaku je zmagovalec, ki so dosegli prvo, drugo in tretje mesto, nagradilo z lepimi darili.

V VELENJU SE DOBRO PRIPRAVLJAJO NA OBČNE ZBORE

Izvršni odbor sindikalne podružnice velenjskega premovalnika je sklenil, da bo občni zbor podružnice v januarju prihodnje leto. Pred običnim zborom podružnice pa bodo občni zbori sindikalnih odborov na posameznih obratih. Da bi občni zbori na obratih čimbolje uspeli, so določili komisije za pripravo oziroma izvedbo občnih zborov. Ta teden so začeli v Velenju tudi s seminarjem, katerega se udeležujejo odborniki sindikalne podružnice, člani delavskega sveta in upravnega odbora. Seminar bodo imeli trikrat na teden po dve uri.

Sindikavno gibanje v domovini in po svetu

DELAVCI, KI NE SMEJO IMETI SVOJE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

V Južni Afriki živi več ko osem milijonov črncev in 30.000 Indijcev pod zelo težkimi življenjskimi in delovnimi pogoji, in to brez političnih in družbenih pravic.

Rudarji črnci ali Indijci delajo od 10 do 14 ur na dan za minimalni zaslužek 2 šilinga. Za čezurno ali nedeljsko delo sploh ne prejmejo nobenega plačila. Delavci črnci nimajo pravice do svoje sindikalne organizacije. Toda kljub temu obstaja v Južni Afriki pollegalna sindikalna organizacija, v kateri je včlanjenih okoli 200.000 delavcev. Pravila te organizacije zavirajo aktivnost črncev. Zadržujejo jim kakršne koli sindikalne sestanke na tistem področju, ki pripada rudarskim družbam. Izven tega področja pa brez službenega dovoljenja črnci ne smejo. Kretanje jim je dovoljeno samo v določenem prostoru.

1 milijardo dolarjev. Ker se torej za obrambne namene trošijo ogromne zaloge materiala, napovedujejo, da bodo ZDA prisiljene v letu 1952 uvesti omejitve nekaterih potrošnih predmetov, ki jih je bilo doslej še v izobilju na ameriškem trgu.

POVEČANJE ČLANSTVA V TRADE-UNIONIH

Angleški Trade Unioni so objavili statistično poročilo, iz katerega posnemamo, da se je število članstva v predeltem letu povečalo za 64.000. Leta 1949 je v Angliji bilo 416 sindikalnih organizacij, v katerih je bilo včlanjenih 5.362.792 delavcev. Ob koncu leta 1950 se je število organiziranih dvignilo na 7.947.535.

AVSTRIJSKI RUDARJI SO STAVKALI

Zaradi vedno večje draginje v Avstriji je 4. decembra stopilo nad 3600 rudarjev iz rudnika Erzberga v stavko. Zahtevali so enkratno pomoč 400 šilingov za posameznega delavca.

V ZDA BODO PRIHODNJE LETO OMEJILI PORABO NEKATERIH POTROŠNIH PREDMETOV

V poslednjem letu se je ameriška obrambna industrija povečala za več kot 300 odstotkov. Vrednost te proizvodnje pa se vsak mesec povečava za okrog

OBRATI JESENIŠKE ZELEZARNE SO SLOVESNO PROSLAVILI DAN REPUBLIKE

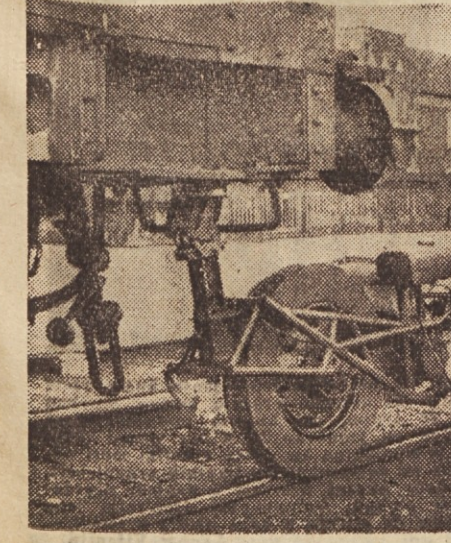
Izvršni odbor sindikalne podružnice v železarni na Jesenicah je določil štiričlansko komisijo, ki naj ugotovi, kateri obrat v železarni je najboljšje pripravil proslavo za Dan republike. Po izračunanih točkah je komisija ugotovila, da je najbolj skrbno pripravil proslavo obrat OTK laboratorij, ki je prejel 23,16 točk, za njim so elektrodelavnice z 18,55 točk-

U Guštanju so dobili novo orodje za premikanje železniških voz

Kdor koli se je zdaj zadržal samo trenutek ob »industrijskih progah«, ve, kakšen živ žav je tam. Neprestano nakladajo in premikajo vozove. Če pa potem še vemo, da je za vsako prekomerno

zadrževanje voz izven obtoka, to je na mrtvi progi, treba plačati globo, potem še bolj doumemo smisel in tudi gospodarske vzroke te hitrosti.

Osebe prometnega oddelka guštanjske železarne si prizadeva čim vestneje izpolnjevati svoje naloge. Pred kratkim so oskrbeli na videz neznačno strojno orodje »Locopulseur« iz Belgije, ki jim je v znatno pomoč pri delu. Kaj je pravzaprav to? »Locopulseur« je majhen motorni potiskalec železniških voz, s katerim je mogoče premikati naenkrat tudi do deset tovornih vozov. — To napravilo opravila le en človek. S to pripravo se razbremeni veliko število ljudi del pri premikanju in zelo se poenostavi sam način premikanja.

V LITOSTROJU BODO USTANOVILI BLAGAJNO VZAJEMNE POMOČI

Ta teden bo v Litostroju ustanovni zbor blagajne vzajemne pomoči. Blagajna je organizirala sindikalna podružnica. Skoraj vsi delavci obdelovalnice, montaže in ordinarne so se že prijavili za vstop v blagajno in plačali 20 dinarjev vpisnine.

TUDI ŠTORSKI ŠAMOTARJI SO MED ZMAGOVALCI

20. novembra so štorski šamotarji izpolnili petletni plan. Šamotarji so zelo dvignili kvaliteto svojih izdelkov, tako da se podjetja kar kosajo z naročili. Letos so dobili tudi skladišča za surovine in gotovo blago. Urejene imajo tudi prostore za mehanično delavnico. Vse to bo kolektivno pripomoglo, da bo tudi še vnaprej dosegal take uspehe.

KOLIKO ČLANOV IMAJO NOVOUSTANOVljena DRUŠTVA VZGOJITELJEV

Po preobnavljanju sindikata prosvetnih delavcev so si vzgojitelji osnovali svoja strokovna društva, ki delujejo tudi kot organizacije sindikatov. Tako je bilo ustanovljeno Učiteljsko društvo, ki ima sedaj 4132 članov, Profesorsko društvo z 1244 člani, Društvo predavateljev strokovnih šol 370 članov, Društvo predavateljev posebnega šolstva 105 članov, Društvo vzgojiteljev predšolskih ustanov pa 295 članov. Na ta način bo omogočeno prosvetnim delavcem, da se res v celoti posvetijo svojemu strokovnemu delu in samovzgoji.

SINDIKALNI ODBOR POMAGA PRI GOSPODARSKI IZOBRAZBI ČLANOV DELAVSKEGA SVETA

Tovarniški odbor sindikata v jeseniški železarni je pripravil pred kratkim vrsto predavanj o sodobnih gospodarskih vprašanjih za člane delavskega sveta in upravnega odbora. Na ta predavanja je povabil tudi predstavnike ostalih podjetij na Jesenicah, ki pa se pozivu niso nič kaj zadovoljivo odzvali.

TRIDESET ORGANIZACIJ SO POHVALILI V POLJČANSKEM OKRAJU

Tekmovalna komisija pri okrajnem odboru Zveze borcev v Poljčanah je te dni ocenila prizadevanje in plodove dela posameznih organizacij v času tekmovanja na čast obletnice JA in na podlagi doseženih uspehov priznala 30 organizacijam in društvom v okraju posebne pohvalne diplome, ki jim jih bodo podelili 22. decembra. Med najboljšimi sindikalnimi organizacijami je sindikalna podružnica v tovarni Impol, TKO Zreče, Granitna industrija v Oplotnici, Steklarne v Rogoški Slatini in okrajne pošte v Poljčanah. L. V.

O GOSPODARSKIH VPRAŠANJH JE GOVORIL

Tovariš Sedmak, član Izvršnega odbora sveta v Postojni, ki se je udeležil seminarja o sodobnih ekonomskih vprašanjih v Dvorski vasi, je o teh stvarih predaval delavcem pri Lesno industrijskem podjetju v Postojni in pri »Javorju« v Prestranku. Delavci so po predavanjih živo razpravljali o nakazanih vprašanjih.

Iz raznih krajev nam pišejo

kami, na tretjem mestu je obrat konstrukcij s 16,42 točkami, za njim slede predelovalni obrati, obrat jeklovlek in cevarna.

V SLOVENSKEM PRIMORJU SO ELEKTRIFICIRALI 234 VASI

V Slovenskem Primorju je bilo od osvojitve do danes elektrificiranih 234 vasi. Samo letos je uprava »Elektro gospodarstva« v Gorici zgradila 142 kilometrov električnih daljnovodov, 12 transformatorskih postaj in napeljala elektriko še v nadaljnjih 64 vasi.

Vzgleden primer

Tovariš Stanislav Božič, odbornik sindikalne podružnice v železniških delavnicah v Mariboru je prav razumel pomen našega sindikalnega glasila. Vsak zaveden delavec bi pravzaprav moral imeti to glasilo, ker je vendar glasilo sindikatov. V kratkem času je namreč pridobil za naš list med člani v tamkajšnji organizaciji 135 novih naročnikov, tako da pri njih ne bo prejemale »Delavske enotnosti« samo 360 članov, ampak odselej 495. Učimo se torej pri tem odborniku in pri članih te organizacije.

PREMOG ZA UPOKOJENCE

Vsega priznanja vreden je sklep delavskega sveta rudnika Senovo, da bodo vsi rudarji tega podjetja posvetili enonedeljsko delo za to, da bodo upokojenim rudarjem nakopali premoega za zimo. Sklep delavskega sveta so rudarji z odobravanjem sprejeli in se dela na določeno nedeljo udeležili v razveseljenem številu. Z zadoščenjem gledajo sedaj, kako njihovi starejši tovariši, ki so vsa svoja lepša leta prebili v trdem delu pod zemljo, zdaj z zadovoljstvom prejemajo prepotrebno kurivo za zimo.

PO 30 LETIH BO SPET ZAČEL OBRATOVATI RUDNIK CINKA IN SVINCA NA RUDNIKU

Več kot 30 let je že minilo, odkar je na planini Rudnik zaradi brezobzirne kapitalistične konkurence prenehal obratovati rudnik cinka in svinca. To je bil star rudnik. V njem so kopali rudo že stari Rimljani, v času Nemančev pa tudi Sasli. Leta 1918 so prenehali z obratovanjem. Sedaj že skoro 3 leta obnavljajo ta rudnik, gradijo nove objekte, žičnico in flotacije. Glavna dela bodo v

ZELEZNIČARJI GRAJAJO „Kdor ima odprte oči in ušesa“

ter res pošleno srce, ta bo znal o železničarjih zapisati še kaj drugega“

V zadnjih dneh je sprejel Področni odbor sindikata železničarjev v Ljubljani celo vrsto pism od železničarjev in njihovih sindikalnih organizacij, ki so jih poslali uredništvu mariborskega »Vestnika«, prepis pa na gornji naslov. V teh pismih člani sindikata železničarjev ogorčeno grajajo pisca članka »Kdo so železničarji, trgovci in tihotapci«, ki ga je objavilo uredništvo mariborskega »Vestnika« v svojem glasilu šte. 283 z dne 4. decembra t. l. V pismih se železničarji tudi začudeno vprašujejo, kako je moglo uredništvo objaviti članek, ki je tako neodgovorno napisan.

Za kaj torej gre? Pred kratkim so varnostni organi odkrili nekajčlansko skupino verižnikov in tihotapcev, ki so izrabljali svojo železničarsko službo za izvrševanje umazanih poslov. O tem je napisal nekdo članek, ki ga je priobčil »Vestnik«. Toda pisec je svoje obvestilo javnosti napisal zelo neodgovorno in z naslovom, s katerim žali deset- in desetstisoče poštenih železničarjev. To je povzročilo med železničarji, predvsem v Mariboru, kjer »Vestnik« izhaja, upravičeno ogorčenje in obsojanje takega načina obveščevanja javnosti.

In razumljivo je, da je omenjeni članek razburil ne le železničarje, ampak tudi ostale čitatele »Vestnika«. Kdo bi si namreč dovolil, da nekdo zaradi »senzacionalnih učinkov« zmeče v en koš z nekaj tihotapci desetstisoče poštrednih ljudi, ki si noč in dan prizadevajo napraviti čimveč v korist naše domovine in ki imajo prav neposredne zasluge tudi pri razrinkavanju škodljivcev. Članek na to, kot vse kaže, sploh ni pomislil, ker sicer ne bi nenamerno zapisal tak naslov, kakršnega pač je.

Prav je dejal oni dan železničar-premikač na mariborski postaji: »Prav tako iskreno si mi prizadevam, da odstranim iz vrst železničarjev vsakega brezvestnega, škodljivca in tihotapca, kakor si nedvomno prizadevajo to oni pri časopisih, da tudi pri njih ne bi bilo ljudi, ki žaljivo in neresnično pišejo, ker je to po svoje eno in isto. Bodimo vsi dobri in nepopustljivi sodniki v svoji domači hiši in znali bomo skrbno in prav ocenjevati napake tudi pri sosedu in ne bo se ponovilo, da bi kdo kojar koli žalil. Desettisoči železničarjev si to tudi iskreno prizadevam. Kdor ima odprte oči in ušesa ter pošleno srce, bo o desetstisočih železničarjih res znal zapisati še kaj drugega kot to, kar je storil oni v »Vestniku«, ki je med mnogimi in premočnimi poštnjaki videl samo deset izpriječev in se zadir na vsa polna usta: »Poglejte jih, taki so!«

Samo to mi je povedal eden izmed premikačev pa je že pohitel za vozovi tako, da ga nisem mogel vprašati niti za njegovo ime. Toda, kaj ni vseeno: saj bi tako povedal ta in ta in še marsikdo.

ZADNJI UKREPI SINDIKATOV V ZAPADNI NEMČIJI

Prekinili so razgovore s predstavniki vlade in zapustili vladne gospodarske komisije

V Zahodni Nemčiji je nedavno Izvršni odbor sindikatov (sindikati so pod političnim vplivom socialistične stranke Zahodne Nemčije) prekinil razgovore s predstavniki zahodnonemške vlade. Od teh razgovorov so si v vladnih krogih obetali, da bodo prinesli polno podporo sindikatov vladni politiki. Poleg prekinitve razgovorov so zastopniki zahodnonemških sindikatov zapustili neke vladne gospodarske komisije, v katerih so doslej sodelovali.

Ta svoj ukrep so uradno utemeljili s tem, da namreč vlada ni doslej upoštevala gospodarskih predlogov predstavnikov sindikata in da sindikati smatrajo, da je vladna politika premočno napredna tako v gospodarskih kot v političnih vprašanjih ter da prav zato sindikati ne morejo prevzeti odgovornosti za neuspehe v gospodarski politiki in v poslabšanju položaja delavskega razreda.

Ob tem pa je vendar zanimivo, da so sindikati v utemeljevanju svojega sklepa smatrali za potrebno napisati, »da je v zakoniti uveljavitvi pravice, po kateri delavci sodelujejo v upravi industrije železa in jekla ter premovalnikov, dosežen napredek na poti preoblikovanja nemškega gospodarstva« in da se sindikati nadejajo, da bo vprašanje sodelovanja delavcev rešeno povoljno tudi za druge gospodarske panoge. Značilno je tudi, da so predstavniki sindikatov zapustili samo neka-

tere gospodarske komisije, kot so n. pr. Komisija za investicije, Komisija za cene in mezde, Komisija za uvoz in izvoz, ostali pa so v komisijah, kot je rureki svet, Svet za nemške rudnike in podobno.

Iz tega se da sklepati, da vendar ne žele sindikati sploh prekiniti z vlado in da se odpovedujejo sodelovanja z njo. Pa tudi vladi je veliko na tem, da bi imela podporo v sindikatih predvsem pri zunanji politiki (sprejem Schumanovega načrta, remilitarizacija Nemčije in podobno).

Za kaj torej verjetno gre? Pred kratkim je imela svoj kongres demokratska Nemška stranka (DP), ki je članica vladne koalicije (zračani spozrazum stranke, da imajo sestavljeno vlado iz predstavnikov vseh dogovorjenih strank). Na kongresu so prišlo do izraza manifestacije črnih sracij. Prepevali so pesmi, Hitlerjeve Nemčije, najvidnejši strankini predstavniki pa so izjavljali, »da se klanjajo vsakemu simbolu, za katerega so padali Nemci«, »da imajo vse razloge vzdrževati zveze z begunci in izgnanci«, »da je treba prenehati s preganjanjem nacistov« in podobno. Toda vse to bi morda ne vzbudilo tolikšne pozornosti kot to, da se je ta stranka izjavila proti marksističnim težnjam, ki se javljajo v sindikatih.

Zadnji ukrepi sindikatov, iz katerih se dá razbrati, da niso naperjeni sploh proti sodelovanju z vlado, torej kažejo, da so odraz nerazpoloženja sindikatov prav nad Nemško stranko in njeno politiko, ki pa je članica vladne koalicije, dasi številno najšibkejša. Vsekakor bo vlada, zlasti pa predsednik vlade dr. Adenauer, ki je trenutno odsoten, morala rešiti kočljivo zadevo. Ker sindikalna stališča po zadnjih ukrepih niso naperjena proti predsedniku vlade in njegovi zunanji politiki, kot se da sklepati, podpora sindikatov pa je vladni nujno potrebna, se lahko računa, da bodo sindikati prišli predsednika zahodnonemške vlade, da se odločneje zoperstavi proti sindikalnim težnjam in vladni koaliciji, v prvi vrsti v Nemški stranki.

Razpravljajmo o delu naše organizacije

(Nadaljevanje s 1. strani)

veših nastajajo po »na hitro« pobranih poročilih, ker se članstvo ne more dovolj hitro zbrati. Sama po sebi pa bo tudi odprta potreba po tem, da je treba posebej opozoriti člane na to, o čem naj bi razpravljali, kar nedvomno ne pomaga bistveno temu, da bi člani o stvareh samostojno presojali.

V RAZPRAVI SKUPŠČINA RAZMOTRI POROČILA IN NAPRAVI ZAKLJUČKE

Seveda skupščina svoja stališča na koncu, to je, ko je stisla poročila in ko je o tem temeljevo razmotrila, povzame in napravi zaključke ter resolucije, v mnogih primerih napiše tudi pozdravna pisma raznim vodstvom, katerim sporoči, kaj so obravnavali in kaj sklenili. Predloge za te stvari izdelajo navadno posebne komisije, ki si jih člani na skupščini izvolijo; potem pa o predlogih sklepa skupščina. Da bi bilo delo teh komisij plodno, je treba seveda, da poznajo dobro vse ocene in trditve, ki so prišle do izraza v poročilu in razpravi, to se pravi, da si morajo to spriti zapisovati. Svetovati pa bi bilo, da poročevalci, to je predsednik, že v svojem poročilu predlaga ob obravnavi določenih vprašanj, kaj misli odbor, da bi kazalo pokreniti, kako odbor ocenjuje določeno vprašanje in podobno. O iznesenih predlogih bo pa članstvo povedalo svoje mnenje in svojo sodbo ter dalo še nove predloge in sodbe. To pa je potem gradivo za pripravo predlogov, zaključkov, resolucij in kjer se za to določi skupščina, tudi za izdelavo pozdrav-

nih pismem. Vse te stvari bodo plodne in koristne seveda le, če res odražajo delo skupščine, njeno razmotrivanje in zaključke in če jih osvelje s primernimi stvarnimi navedbami in podatki iz življenja in dela organizacije.

RAZPRAVA JE NELOČLJIVI ORGANSKI DEL SKUPŠČINE

Ze iz teh nekaj skopih misli občutimo, da moramo vsi skupaj negovati smisel za razpravo, razmotrivanje in presoje, ker je v tem velik del skupščine. Seveda pa se to ne da doseči samo s tem, da vnesemo v dnevni red posebno točko: razprava, ali pa s tem, da posebej opozorimo nekatere tovariše na vprašanja, ki bi jih kazalo razmotriti, ampak predvsem s tem, kako izbiramo snov za poročilo in kako znamo že pred skupščino vzbuditi zanimanje članstva k razgovoru o izbrani snovi. Zato pa svetujemo izvršnim odborom podružnic, da se v pripravi na letne skupščine posvetijo predvsem temu delu. Merilo dobre skupščine je poleg pravilne izbire najvažnejših vprašanj prav temeljita in osestranska razprava. V mnogih primerih delovna predsedstva »hit« z dnevnim redom in jim skoraj ne ostane nič časa za razpravo. To je napačno. Razprava je organski del skupščine; članstvo namreč ne pride samo poslušati poročil, ampak pride presojati in ocenjevati delo organizacije. Zato tudi skupščina brez tega pravzaprav ni skupščina, ampak le navadno predavanje o delu neke organizacije. In tega ne smemo pozabiti pri pripravi letnih skupščin!

Pred proglasitvijo zmagovalcev tekmovanja

Jeseniški kovinarji so presenetili s svojim poročilom

Vseljudsko tekmovanje na čast desete obletnice JA gre k zaključku. Vsi z velikim zanimanjem pričakujemo objave končnega izida tekmovalnih uspehov in proglasitve zmagovalcev. Pa saj je razumljivo! To tekmovanje je razgibalo stotine delovnih kolektivov in tisočeri delavci so svoje nemale napore in delo posvetili časti naše ljudske vojske. Zato tudi ocenjevalne komisije ne bodo imele najhujše opravka: med tolikšnimi dobrimi in iznajdljivimi tekmovalci izbrati najboljši. — Z zadnjim poročilom o celotnem tekmovanju so se predvsem postavili jeseniški kovinarji, ki so pred ocenjevalno komisijo razgnali podatke o svojem bogatem tekmovanju. Doslej so sicer malo poročali, naenkrat pa so povedali vse, kar so napravili. Ali so hranili vse za zadnji »finaš«. Na sliki vidimo jeseniške kovinarje na praktični vaji. Sami pa so pod sliko napisali: vedno pripravljene za obrambo domovine.

V ČASU TEKMOVANJA SO POTROJILI ŠTEVILO STRELSKIH DRUŽIN V PODJETJIH

Na področju sindikalnega sveta v Mureki Soboti je v podjetjih doslej 18 strelskih družin, od teh jih je bilo v času tekmovanja na čast JA na novo ustanovljenih 12. To se pravi, da so v času tekmovanja potrojili število strelskih družin, ki delujejo v podjetjih. To je vendar lep uspeh, ki obeta, da se bo strelski šport pri njih lepo razvil.

Problemi pogodbenih voznikov

Spremembe v našem gospodarstvu zahtevajo med drugim tudi, da vestno proučimo in razvrstimo posamezna potrebna delovna mesta v govedarskih podjetjih in da jih vrednotimo tudi ocenimo. To je potem ključ za razdeljevanje plačnega fonda v podjetju. Pri proučevanju te naloge so sindikalne organizacije delavcev lesne stroke opozorile na nekatera vprašanja, ki se sploh v načelu tičejo delovnopopravnega položaja takozvanih pogodbenih voznikov pri splošno družbenih podjetjih, ki sicer niso kmetovalci, to se pravi vozniki, ki jim je to osnovni in edini poklic in način pridobivanja.

Kakšen je v kratkem njihov delovno pravni položaj? Ti vozniki sklenejo delovno pogodbo s podjetji; v pogodbi se obvezajo tudi, da bodo prevozili določeno količino lesa. Po določilih pogodbe, ki jo sklenejo, so plačani in podjetje take voznike tudi socialno zavaruje. Oni pa imajo svoje konje in vozove in torej prevajajo s svojo vprego in vozmi. Prvo vprašanje, ki zahteva pozornosti, je v tem, da so do sprostitve trgovine pogodbeni vozniki prejeli krmo za živino po nižjih cenah, sedaj pa jo kupujejo na svobodnem trgu, vtem ko so ostale prevozne tarife nespremenjene. Iz tega torej izhaja, da bi kazalo sedaj znova preračunati bitne stroške prevoza in na tej osnovi določiti prevozne tarife. Drugo vprašanje pa je v tem, da so ti pogodbeni vozniki pravzaprav dvakratno obdavčeni: ljudski odbor jih obdavči za hišo, zemljišče in živino, v podjetju pa plačujejo spet davek na konje. Na ta način pravzaprav za konje plačujejo dvakrat davčno dajatev — ljudskemu odboru in v podjetju. Tudi to bi kazalo proučiti in obdavčiti samo enkratno, seveda po dejanskem donosu, ki ga ima lastnik konj, to je pogodbeni voznik.

KAKO DELA PROTILETALSKA ZAŠČITA V »METALNI«

Organizacija Protiletalske zaščite v tovarni »Franc Leskošek« v Mariboru je že 3 mesece najboljša organizacija te vrste v industrijskih podjetjih. Pod vodstvom predsednika Rudija Gajška so v času tekmovanja za počastitev JA organizirali 2 sanitetna tečaja, 2 tečaja kemične zaščite in posebne tečaje za vodstvo posameznih enot. V tečajih so usposobili 150 ljudi. Člani PLZ so izvedli šest velikih vaj, pri katerih so sodelovale vse enote PLZ, v 12 vajah sta sodelovali 2 enoti, 24 vaj pa so izvedli s posameznimi enotami. Tudi dobro zaklonišče so zgradili. Pri izkopavanju zaklonov in pogozdovanju so opravili preko 3000 ur prostovoljnega dela. Velike zasluge, da je organizacija PLZ v »Metalni« na taki višini ima tudi Leskošek Rudi, ki se je na željo kolektiva udeležil tečaja PLZ v Beogradu, ki ga je opravil z odličnim uspehom ter zdaj s pridobljenim znanjem pomaga pri vsem delu PLZ.

Ljubljanski naročniki

lahko vplačajo naročnino v popoldanskem času v pisarni uprave Delavske enotnosti, Masarykova cesta 14/II. Tam lahko tudi naročate naš list.

OBRTNI DELAVCI!

Republiški odbor sindikata obrtnih delavcev opozarja vse sindikalne podružnice obrtnih delavcev, ki imajo včlanjene delavce in nameščence, zaposlene pri zasebnih delodajalcih (privatni obrtniki), da se seznanijo z »Uredbo o nadomestilu namesto živilskih bonov«, člen 16. Ur. list FLRJ št. 48 od 26. X. 1951 in navodil k temu.

Mnogi delodajalci ne izpolnjujejo predpisov iz navedenih uredb ter ne plačujejo svojemu delojemalcu nadomestila za prehranske in industrijske bone, s čimer škodujejo iste. Opaža se tudi, da delavci z delodajalci ne sklepajo tozadevnih pogodb, pod nadzorstvom sindikalne organizacije. Sindikalne podružnice so dolžne, da članstvo seznanijo z navedeno uredbo, kršilce pa prijavijo Okrajni inšpektarij dela.

Republiški odbor sindikata obrtnih delavcev

Jeseničanke so zmagale

Prvo nedeljo v decembru so na Jesenicah priredili tudi telovadni turnir ženskih telovadnih ekip v počastitev 10. obletnice JA. Turnirja so se udeležile telovadkinje iz Ljubljane, Trsta in Jesenice. Tekmovale so v štirih disciplinah: proste vaje, gred, dvovišinska bradlja, preskok konja. Tekmovanje je bilo vzorno pripravljeno. Posamezne skupine so se razvrstile takole: Prva je skupina Jeseničank (148,10 točk), druga Ljubljank (138,80 točk) in tretja gostov iz Trsta (136,4 točke). V posameznih disciplinah so uspehi naslednji: proste vaje Jesenice (38,10), Ljubljana (35,3) in Trst (34,40), gred Jesenice (37,7), Trst (34,1) in Ljubljana (33,5), dvovišinska bradlja Jesenice (36,4), Ljubljana (35,7) in Trst (34,5) in preskok konja Jesenice (35,9), Ljubljana (34,3) in Trst (33).

Posamezne temovalke, ki so zasedle prva mesta, pa so: prva Sonja Rozman, Jesenice (38,2 točki), druga Ada Smolnikar, Jesenice (37,7 točk), tretja Ladica Omejec, Jesenice (37,4 točke), četrta Jadranka Kulš, Ljubljana (36,6 točk) in peta Breda Vinter, Ljubljana (35,8 točk) in ostale.

Posebej moramo opozoriti na jeseniško telovadno vrsto, ki je dosegla lepe uspehe in pokazala telovadbo, ki se lahko meri s telovadbo v mednarodnih vrstah. Med Jeseničankami je tudi Sonja Rozman, ki je prvak Slovenije. To tekmovanje pa je tudi pokazalo, kaj se da doseči z vztrajno in neumorno vadbo in v tem pogledu so nam vsem lahko jeseniške telovadkinje za vzor.

Z vztrajno in neumorno vadbo je mogoče postati zelo gibčen in spreten; telesna gibčnost in spretnost pa nam v življenju vedno koristi, ker povečuje našo delovno sposobnost in krepi telesno odpornost. — Na sliki vidimo Sonjo Rozman, vzorno telovadkinjo iz jeseniške telovadne vrste, ki je dosegla prav lepe uspehe v telesni vzgoji in nosi naslov prvakinje Slovenije v splošni vadbi.

Sonja Rozmanova je priučena delavka, ki je po osvoboditvi delala v mehanični delavnici, sedaj pa je v reparaturni delavnici in se je vsa posvetila delu in telovadbi

V POČASTITEV NAŠE VOJSKE

Sindikalna podružnica gradbenega podjetja »Beton« v Celju v začetku tekmovanja za počastitev JA še ni imela svoje strelske družine. Posamezni člani, ki imajo veselje do strelskega športa, so bili vključeni v strelskih družinah drugih organizacij. V času tekmovanja pa so osnovali dve strelski družini in sicer eno v Celju, eno pa v Storah. Najbolj se je izkazala strelska družina podružnice v Celju, ki je aktivno pomagala pri izgradnji mestnega strelišča, za kar je bila javno pohvaljena. Člani se redno vadijo z zračno puško, del strelcev pa se pridno vadi tudi v ostrem streljanju. Za svoje pridno delo je strelska družina sindikalne podružnice »Beton« v Celju prejela pohvalo od mestnega odbora Zveze borcev v Celju.

KOLEKTIV LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA V CERKNIKI JE IZPOLNIL LETNI PLAN

Kolektiv lesnoindustrijskega podjetja v Cerknici nam je sporočil, da je 8. t. m. izpolnil letni plan po količini in letni plan izvoza rezanega lesa.

Kulturni zapiski

Delavsko kulturno umetniško društvo »France Mencinger« na Javorniku je letošnjo sezono odprlo prvo glasbeno pevsko revijo. Pri reviji je sodelovalo 200 godbenikov in pevcev. Revija je obsegala zanimiv in pester program, ki ga je izvajalo 8 odsekov društva. Godba na pihala je zelo dobro zaigrala »Ohridsko rapsodijo« in Učakarjevo skladbo »Zvoki iz bosanskih gozdov«. Prvo mesto na tej prireditvi je dosegel moški pevski zbor, ki je uspešno izvedel pevске točke, ki jih je moral na željo publike večkrat ponoviti. Na reviji je tudi prvič javno nastopil pionirski pevski zbor, iz katerega bo društvo črpalo bodoči glasbeni kader. Jeseničani, ki so dvorano, kjer je bila revija, zasedli do zadnjega kotička, si želijo še več takih prireditev.

Pred nedavnim je prejelo slovensko delavsko kulturno umetniško društvo v St. Petru na Krasu v last kino dvorano, ki je bila v zelo slabem stanju. Z dobičkom od prodanih vstopnic za kinopredstave je društvo dvorano obnovilo in jo okusno preuredilo.

Uspehi, ki jih imajo senovski rudarji se ne izražajo samo pri izpolnjevanju planskih nalog, ampak tudi na kulturno-prospetnem delu. Rudarji iz Senovega, ki so člani delavskega društva »Bohoro« zelo aktivni. Posebno pa tisti v igralški družini. Za letošnjo sezono je igralška družina sestavila bogat program. Med odrskimi deli so že dve naštudiralci in z njimi tudi nastopali. Kot prvo so postavili na oder komedijo »Vdova Rožinka« in Dickensovo igrano »Cvrtček za pejšo«. Sledirajo pa že tudi Držičevo komedijo Dundo Maroje in Tavčarjevo »Cvetje v jeseni«. Tem delom bodo sledili še Nušičeva komedija »Narodni poslanec« in Špicarja »Svoje glave«. Torej res bogat program. Marljivi sta tudi pevski sekciji in godba na pihala ter glasbena šola.

Društvo Primorcev in Istranov je v Zagrebu odprlo zanimivo razstavo, ki z dokumenti prikazuje boje za oblast na Jadranu od leta 1914 do 1946. Posebno zanimivi so zemljevidi, dokumenti, knjige in brošure tujih avtorjev in znanstvenikov, ki priznavajo naše pravice do posameznih etničnih področij, ki jih hočejo tredentisti danes prikazati kot svoje.

Sindikalna podružnica gradbenega podjetja »Beton« v Celju je sklenila, da bo v tekmovanju za počastitev ustanovitve JA s prostovoljnim delom sezidala sindikalni dom. Kar so sklenili,

so tudi izvršili. V rekordnem času 20 dni so stavbo zgradili. Z gradnjo so začeli 9. novembra, na Dan republike 29. novembra so že v novi dvorani imeli proslavo. Stavba meri 212 kub. metrov zazidalne površine. Večina te zazidalne plošče zavzema dvorano, ki je zgrajena po načinu novih modernih dvoran. Visoka je 5 m. Strop je kasetiran, s heraklitnimi ploščami obložen oder pa meri 40 kvadr. metrov. Dramski družini podružnice obeta ta oder možnost naglega razvoja. V stavbi so tudi sanitarni prostori, prostor za knjižnico, garderobe in sindikalna soba.

Jadran film v Zagrebu bo prihodnje leto med drugimi filmi snemal tudi film »Družina sinjega galeba« po mladinski knjigi Toneta Seliškarija. Scenarij za film je napisal Josip Barkovič.

Sindikalna podružnica tovarne Lepenke in lesovine v Ceršaku je za gradnjo kulturnega doma v Trstu zbrala med članstvom 3680 dinarjev. Posnemajte!

Podružnica je za odbornike organizirala seminar o gospodarskih vprašanjih. Na podlagi študija na seminarju odborniki sproti seznanjajo članstvo o gospodarski politiki, istočasno pa tudi s poslovanjem v podjetju.

Podružnica steklarne v Rogški Slatini je za člane delavskega sveta organizirala seminar, na katerem so se seznanili z novim finančnim sistemom in plačilnimi pravilniki. Sindikalni odbor je delovni kolektiv seznanil z delom naših delegatov na zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu. Na posebnem sestanku podružnice pa so člani izvedli priprave za občne zbrane vaških organizacij Osvobodilne fronte.

RADIO APARAT SINDIKALNE PODRUŽNICE IMA DOMA

Večkrat smo že brali v »Delavski enotnosti«, da so si posamezni člani sindikalnih podružnic po svoji razlagi lastnino skupnosti in svojo lastnino. Tudi smo brali že, da je bilo tako početje grajeno kot nepravilno in nedopustno in vendar nekaterim ljudem to nikakor ne more biti razumljivo. In tak primer se je zgodil pred nedavnim tudi v sindikalni podružnici »Ljudske pravice«, kjer si je tov. tajnik Podlesnik pod prevezo, da podružnica ne bo plačevala rške naročnine za radio, prisvojil odtis izposodil aparat in ga odnesel na svoj dom. Prav tako se je zgodilo z drugim aparatom, katerega urodnosti uživa tudi neki drugi tovariš podružnice.

PREKLIC SINDIKALNIH KNJIZIC

Izgubili so sindikalne knjižnice in jih proglasilo za neveljavne: Nagode Dimonco, štev. sind. knj. 368415; Razpotnik Antonija iz rudnika Zabukovca in Vuk Viktor, štev. knjižnice 56670.

Ali ste že naročili žepni koledarček?

Najprimernejše je, če dostavite Založbi »Delavske enotnosti«, Ljubljana, Masarykova 14/II skupno naročilo. Koledarček z bogato vsebino obsega 160 strani, je ilustriran in ima prostora za beležke. Smo že začeli razpošljati! — Naročite ga čimprej!

Žepni koledarček za leto 1952

prinaša poleg ostalega še članke o tem, kaj nam nudi socialno zavarovanje, govori o gospodarskem napredku, o pravicah in dolžnostih upravnega odbora podjetja pri urejanju delovnih odnosov, o dolžnostih nalezljivo bolnega človeka, o napakah sodobnega pisanja, nekaj o strokovnih šolah, vpliv športa na delovno zmogljivost in zdravje in še marsikaj zanimivega. Droben slovarček tujk objasni nad 200 tujk, ki jih vsak dan slišimo.

Koledarček stane 70 dinarjev

Vsled znižanja tiskarskih stroškov smo mogli znižati ceno žepnemu koledarčku od predvidenih 80 na 70 dinarjev.

Izdaja Republiški svet zveze sindikatov za Slovenijo. Predstavniki Jože Jarec, Odgovorni urednik Roman Albreht Blaž, Elektrna ljudske pravice, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave: Masarykova cesta 14/II v Ljubljani (telefon 45-3 in 49-70). Poštni preda: 24 Račun pri podružnici Narodne banke v Ljubljani št. 604-90321-4. Let izhaja vsak petek Rokopisno ne vračamo. Mesečne naročnine 35 din četrtletno 75 din polletno 150 din in letoletno 300 din.

Razmišljanja ob proračunu delavske knjižnice za leto 1952

Ljubljanska Delavska knjižnica se je preselila iz dokaj tihosti prostorov na Miklošičevi cesti v novo sodobno opremljene prostore v Delavskem domu. Republiški svet sindikatov in Mestni svet Ljubljana sta se zavedala važnosti in pomena, ki ga ima dobra in lepo urejena knjižnica za vzgojo svojih članov in sta prizidali in opremlili nove prostore izdatno podpora. Tako smo dobili v Ljubljani knjižnico, na katero smo lahko ponosni. Knjižnica pa ni lepa samo po zunanosti, ampak je bogata tudi po svoji vsebini. Na zalogi ima okoli 46.000 izvodov leposlovnih, znanstvenih in političnih knjig v raznih jezikih. Poleg slovenske in srbohrvatske literature je najmočnejše zastopana nemška, nadalje pa italijanska, francoska, ruska in angleška literatura. V njenem okoliščini obstaja še študijska knjižnica in čitalnica, kjer bo na razpolago številno staro in novo časopisje in čtivo iz zgodovine delavske gibanja in socialnih bojev, gospodarstva itd.

Obiskovalci te knjižnice pa največkrat ne vedo, kakšni so stroški s takšno knjižnico, koliko je potrebnih sredstev in naporov, da se ohrani knjižna založba itd. Tu pa tam se najde še kdo, ki celo pomisli, ko plača 3% izposojnino za knjigo, da dela knjižnica »ogromne« dobičke in se zato pritožuje, češ da je izposojnina previsoka itd. Pa si vendar odoglemo enkrat še kakšen je pravzaprav proračun Delavske knjižnice za leto 1952? Morda nam bo to tudi pokazalo nekaj problemov. Predvsem se bodo zamislili oni, ki nevestno ravnavo z izposojeno knjigo, ki jo pretirano dolgo ne vrnejo in oni, ki celo trdijo, da so knjižnice lahko donosne in oni,

ki trdijo, da je izposojevalnina nepotrebna. Poglejmo, kaj povedo številke proračuna? V knjižnici je sedaj samo toliko osebja, kolikor je nujno potrebno za poslovanje in urejanje knjižnice, in sicer 6 knjižničarj in upravnik, ter knjižničarka študijske knjižnice ter čitalnice. Skupaj torej 8 ljudi. In za plače teh 8 ljudi je potrebno v letu 1952 770.000 dinarjev. Tu je vracunana plača, ki znaša povprečno od 3000 do 3600 dinarjev, znesek za prehranske in industrijske bone, ki jih mora prav tako knjižnica sama plačevati in všteta je tudi plača za snazilko. To pa še ni vse. Odvajati moramo tudi 30% znesek v fond plač za otroške doklade, kar znaša letno 231.000 din. Knjižnica ima začasno še dva honorarna uslužbenca, ki pomagata pri ureditvi novih katalogov. Za njih je določen honorar letno 91.000 din. Osebnih izdatki znašajo torej skupno 1.092.200 din. Če samo osebni izdatki setavljajo vsoto, katere dohodek izposojnine ne more kriti.

Materialni izdatki, kot najemnina, kurjava, razsvetljava, knjižničarske potrebščine itd. znašajo 369.000 dinarjev. Najemnina n. pr. 113.000 dinarjev, elektrika 90.000 dinarjev, centralna kurjava 75.000 dinarjev, pošta in telefon 33.000 dinarjev itd. Tu so računane nove cene razen najemnine za knjižnične prostore.

Sedaj pa je tu glavno knjižna založba, to je nabava knjig, naročnina časnikov, časopisov in revij ter vezava obrablenih knjig. Če hoče knjižnica kupiti vse nove knjige (leposlovje 10-15 izvodov, politična in družbena dela 5-6, nekatere strokovne izdaje po en izvod ter tu in tam nekaj srbohrvatskih leposlovnih del), je to po dosedanjih cenah

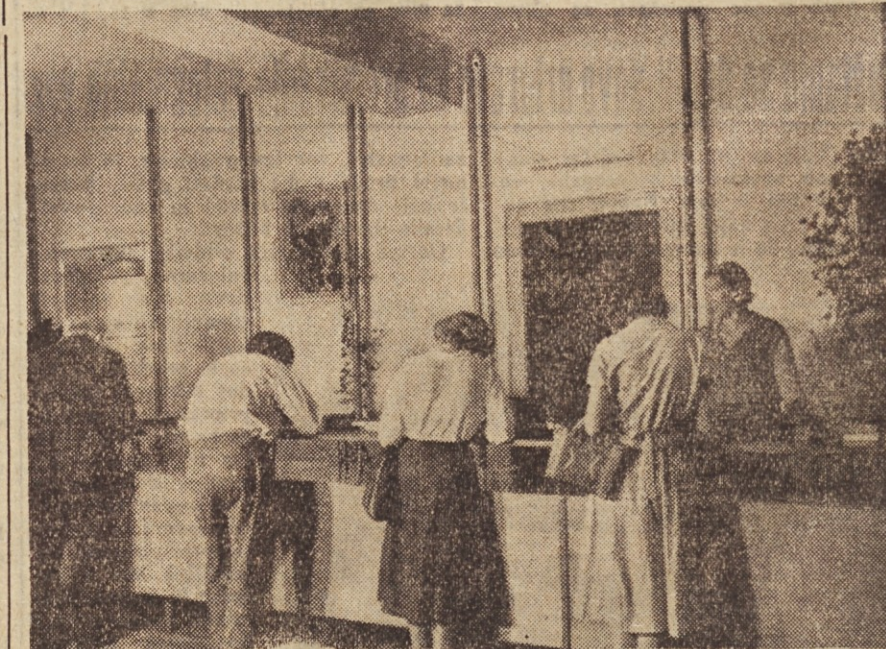
mesečno najmanj 45.000, letno pa 550.000 din. Če pa bi bilo mogoče dobiti še inozemske knjige, katerih knjižnica že deset let ne prejema, bi bil ta račun odločno premahen. Ker je v proračunu zajeta še študijska knjižnica, moramo naročiti vse republiške in nekatere zvezne časnike in časopise. Skupaj 50 do 60 časnikov, časopisov in revij, kar znaša letno najmanj 40.000 din.

Za vezavo starih in novih brošuranih knjig je v proračunu določenih 150.000 dinarjev. V knjižnici je najmanj 5000 knjig, ki so potrebne hitre vezave. V letu 1952. jih bomo prevezali približno 2500-3000. Vezava teh knjig bi znašala, če bi jih knjižnica dala vezati v druge knjigoveznice, najmanj 300 tisoč dinarjev. Ker pa si je knjižnica uredila lastno knjigoveznicno, se vežejo knjige doma 50 do 60% ceneje. To se torej pravi, če napravimo še tako skrben in štedljiv proračun, znaša izdatki 2.222.200 dinarjev. Če hočemo, da tako obsežna knjižnica v redu obratuje. In dohodek? Knjižnica izposodi mesečno 12.000 do 14.000 knjig. Vsaj na takšen promet računamo v novem letu. Izposojnina za eno knjigo znaša 3% njene vrednosti. Pri skupni številki pride povprečno ena knjiga na 3,5 do 4 dinarje vrednosti, kar je mesečno okoli 450.000 dinarjev in letno 550.000 dinarjev. Torej ostane razlika 1.672.000 din. ki jo bo treba kriti z raznimi prispevki. Pri današnjem položaju plač, cen itd. lahko krije naša knjižnica z lastnim dohodkom samo 25% proračuna. Z nekoliko večjim obiskom bi krija morda 30 ali 35%. Če vzamemo predvzorno izposojnino, ki je bila 1 do 3 din za knjigo in jo primerjamo z današnjim, ki je približno 4-6 dinarjev, pri nekaterih novih celo nekoliko več, lahko vidimo, da je izposojanje knjig danes res največja kulturna dobrina. Izposojnina je pri večjih knjižnicah potrebna iz dveh vzrokov: prvič, da študij najhden del, drugič pa zato, ker je denarni prispevek tudi vzgojnega pomena. Z opetovanjem nas je naučila izkušnja, da zastoj ni nič dobro. Nizka izposojevalnina, ali sploh zanemarjanje tega se nam je tudi v knjižnici maščevalo tako, da so nekateri brezvestno ravnali s knjigo, ki neredno vračali in podobno. Zato smo se odločili tudi za denarne globe napram tistim čitateljem, ki brezvestno ravnavo s knjigo ali pa je ne

vrnejo. To je seveda zelo zoprno, vendar edino, kar nam vseh preostane. Pri tem povejmo še to, kako čuvajo nekateri čitatelji knjige! Večina mladinskih knjig na primer, je potrebnih še potem ko so 25 krat

naj bi cenil knjigo naš mladi rod, če vidi take primere pri starših!

Koliko manjši bi bil lahko proračun in koliko lepše knjige bi prejeli čitatelji, če ne bi bilo takih primerov! Tako smo pa pri-

jezopisane nove vezave. Nekatere moramo vezati celo, ko so samo 15 krat izposojene. Tako delajo s knjigo nekateri brezvestneži. Vseh prijaci naših knjižničarj, ki morajo po nekaterih knjigah tudi na domove bralcev, ker jih mesece in mesece ne vrnejo, taki bralci privlačijo prave »spuhe« izpod postelje, nočnih omar, otroških igrač, imajo jih pa tudi za podstavke pod loncem za kavo. Kako

ljani, da ustavimo izposojanje knjig vsem tistim, ki neredno vračajo knjige, posebno pa še tistim, pri katerih moramo iskati knjige po stanovanjih. Kljub vsemu temu pa je sindikalna knjižnica v veliki meri odvisna od prispevkov sindikalnih organizacij, če hoče naprej delovati in svojem dosežkem obsegu. Vabimo vse ljubitelje lepe knjige, da pridejo v krog njenih bralcev. Avgust Vižentia.